

KRUIPERS EN SLUIPER EN SPRINTERS EN SPRINGERS

De Herpetologische Studiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg bestaat 25 jaar. Nu is dat op zich niet zo bijzonder omdat de meeste studiegroepen van het Genootschap in de jaren zeventig en tachtig zijn opgericht en nu dus ongeveer gelijktijdig hun 25-jarig bestaan vieren. Wat wel bijzonder is dat de Herpetologische Studiegroep aan de wieg heeft gestaan van een landelijke organisatie, in dit geval de Stichting RAVON. Op zich is dat natuurlijk ook wel weer verklaarbaar, omdat juist in onze provincie een aantal bijzondere soorten voorkomen. In die tijd wekte dat uiteraard de interesse van de vooral in Nijmegen studerende Limburgse herpetologen. Herpetologie was toen nog een echt vak dat zowel in Amsterdam als in Nijmegen de kern vormde van de dieroecologie die aan deze universiteiten werd gedoceerd en beoefend. Wat vooral opviel was dat er ook bij andere natuurliefhebbers in Limburg een goede voedingsbodem was om de studie naar amfibieën en reptielen op te pakken, hetgeen resulteerde in een gemengd gezelschap van amateur en beroepsbiologen die elkaar goed aanvulden in kennis en onderzoeksbereidheid. De Limburgse studiegroep bleek zo'n aangenaam gezelschap dat eerst Brabanders, later Gelderlanders en Zeeuwen, zich aansloten om in gezamenlijkheid de schouders te zetten onder de bescherming van de herpetofauna, ook in andere delen van Nederland. Via verschillende provinciale afdelingen werd de Stichting Herpetologische Studiegroepen opgericht, die later werd omgedoopt in de Stichting RAVON. Zeker in de beginjaren, maar ook nu nog, heeft RAVON een hoog Limbo-gehalte. Maar is dat ook iets om trots op te zijn? Wat is er intussen zowel provinciaal als landelijk bereikt?

Van de kruiers hebben met name de Knoflookpad, de Geelbuikvuurpad en de Vroedmeesterpad flinke klappen geïncasseerd. Recent opgestelde actieplannen moeten de soorten er weer bovenop helpen. Van de sluipers verkeert de Adder in Limburg mogelijk in acuut levensgevaar. Maar ook daarvoor hebben we inmiddels een actieplan bedacht en zelfs al gedeeltelijk uitgevoerd. Het leefgebied van sprinters als Muurhagedis en Zandhagedis is nog steeds verre van optimaal, alhoewel er links of rechts wel enkele succesjes zijn geboekt. Maar waakzaamheid, zeker in de buurt van Maastricht, blijft geboden. En zelfs bij de springers zijn er soorten, zoals de

Poelkikker die ernstig in hun voortbestaan worden bedreigd. Voor deze soort zijn we zelfs nog niet toegekomen aan een beschermingsplan.

Is het dan allemaal kommer en kwel? We weten het niet. Voor de tweede herpetologische atlas zijn dadelijk over de periode 1980-2000 ongeveer 60.000 verspreidingsgegevens verzameld. Maar nog is de verspreiding van veel soorten (en het zijn er toch maar een twintigtal) onvoldoende bekend. Hebben we van Kamsalamander en Hazelworm alle data? Waarschijnlijk niet! En we weten zeker dat het verspreidingsbeeld van algemene soorten

als Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander niet volledig is. Wie helpt?

De herpetofauna was toch de ideale groep waaruit de natuurlijke status van zowel land- als waterbiotopen was af te lezen. Er waren volgens ons toch geen idealere indicatorsoorten. Maar wat heeft het beleid en uitvoering ermee gedaan? Hebben we het mes niet halverwege in het varken laten steken? Met andere woorden, wat hebben we zelf naast het verzamelen van verspreidingsdata, actief bijgedragen aan de bescherming van de soorten? Je zou je ten slotte ook kunnen afvragen hoe pijnlijk het voor een columnist is om zijn eigen handelen onder de loep te nemen.

Om over al deze vragen te discussiëren heeft de Herpetologische Studiegroep op 17 april een mini-symposium georganiseerd. We zijn van 12.00 tot 17.00 uur te gast op het Bisschoppelijk College Broekhin te Roermond. We gaan het met gastsprekers hebben over 25 jaar onderzoek, poelenplannen, overzetac-

ties en beleidsbeïnvloeding. Het geheel wordt verder ingevuld met films uit de oude en nieuwe doos, met de uitreiking van de Bronzen Kikker, met een boekenmarkt en de presentatie van een dubbeldik themanummer van het Natuurhistorisch Maandblad. Om het limbo-gehalte niet te verwaarlozen wordt gestart met koffie en vlaai en afgesloten met een borrel of bier. Alle oude en nieuwe stuurgroepleden van de Herpetologische Studiegroep zouden het fijn vinden om u daar allen te mogen begroeten, al was het maar om gezamenlijk onder genot van een drankje oude kikkers uit de sloot te halen.

A. Lenders

